

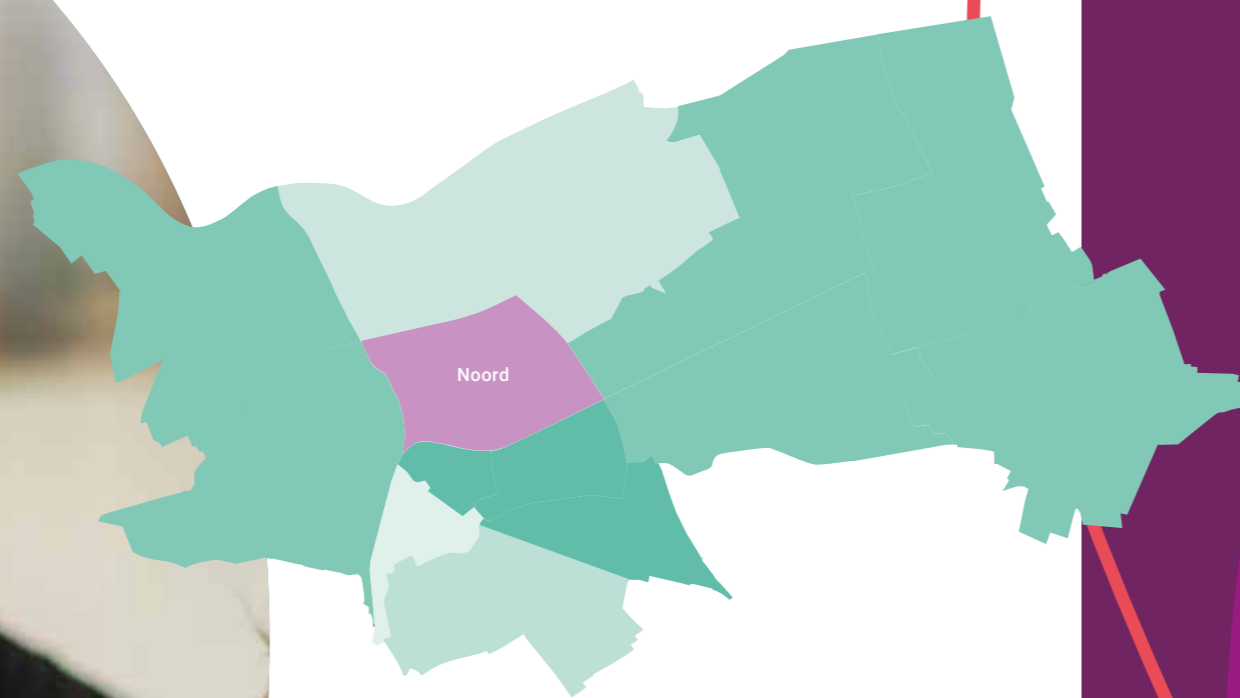


Gebiedsplan 2025

Noord

Farent
GEBIEDSTEAM
Noord





Samen maken wij de wijk sterker!

Inhoudsopgave

1. Kenmerken van het gebied	4
2. Het verhaal	6
3. Krachten en kansen	7
4. Impact/effort matrix	9
5. Focus 2025 – een analyse	11
6. Tenslotte	12

Colofon

Titel: Gebiedsplan 2025 - Noord
Publicatiedatum: December 2024
Uitgave door: Farent Sociaal Werk
Auteurs: Saskia Hordijk en Ellen Huinink
Vormgeving: VisionArt Creatie & Communicatie

Om het gebiedsplan effectief en transparant te maken, hebben we gebruik gemaakt van kwalitatieve input en kwantitatieve data. De kwalitatieve data komen vanuit de ervaringen en belevingen van medewerkers van Farent, gemeente 's-Hertogenbosch, GGD, MEE en Jongerenwerk073. In twee ontwerpessies hebben we met elkaar de sterke en minder sterke punten opgehaald en focus aangebracht. De kwantitatieve data zijn beschikbaar gesteld door de gemeente 's-Hertogenbosch, die met medewerking van Remo van Boerdonk zijn geanalyseerd. Deze gegevens vormen de basis van dit gebiedsplan. Gebruik deze kwalitatieve en kwantitatieve data als basis voor gezamenlijke initiatieven en onderbouwde besluitvorming in de uitvoeringsplannen.

De data die in dit plan wordt gebruikt, is beschikbaar voor raadpleging via de netwerkcoördinator van het gebied.

Copyright: © 2024 Farent Sociaal Werk.
Fotografie: Shutterstock

Kenmerken van het gebied/ de wijken: kwantitatief (data)

	Wijken			
	Buitenpepers, De Herven, De Slagen, De Rompert	De Haren, De Donk, De Reit	Hambaken	Orthen
Buurtscore (nee/nooit = 0 ja/zeker = 100)				
Voldoende sociale contacten	80,2	74,5	78,2	84,3
Eenzaam of alleen voelen	24,0	30,7	28,8	21,7
Moeite met rondkomen	14,6	19,6	24,2	12,6
Voelt zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid	76,8	70,0	69,4	72,7
Schaalscore				
Sociale cohesie	6,6	5,8	5,4	6,8
Rapportcijfer				
Contact met buurtbewoners	7,2	6,4	6,2	7,2
Gezond leven	7,6	7,3	7,3	7,6
Gelukkig zijn	7,6	7,4	7,2	7,7
Percentages				
Kan voor hulp terecht bij bekenden	73%	69%	70%	74%
Huishouden met laag inkomen	4%	8%	10%	4%
Huishoudens met bijstandsuitkering	7%	10%	14%	4%
Doet wel eens vrijwilligerswerk	38%	34%	26%	41%
Afgelopen 12 maanden actief in de buurt geweest	35%	28%	27%	27%
Mantelzorgers	14%	14%	14%	13%

Wijk/ buurt	aantal inwoners totaal	% inwoners 0-3 jaar	% inwoners 4-11	% inwoners 12-17	% inwoners 18-24	% inwoners 25-39	% inwoners 40-54	% inwoners 55-64	% inwoners 65-74	% inwoners 75-84	% inwoners >85	% sociale huurwoningen	% inwoners geboren buiten Nederland	% inwoners geboren buiten Europa
09 wijk Noord	20545	4%	9%	7%	8%	20%	19%	12%	12%	7%	2%	53%	21%	13%
0901 De Buitenpepers	2184	3%	6%	4%	14%	21%	16%	12%	15%	7%	2%	22%	13%	6%
0902 De Herven	1431	7%	15%	8%	4%	17%	25%	8%	7%	7%	1%	7%	10%	4%
0904 De Slagen	1554	3%	8%	7%	7%	17%	16%	15%	15%	11%	2%	86%	23%	20%
0905 De Haren	947	4%	7%	7%	6%	21%	17%	16%	15%	6%	1%	82%	21%	17%
0906 De Reit	1800	4%	9%	7%	4%	19%	18%	12%	14%	9%	4%	68%	24%	13%
0907 De Donk	1911	3%	10%	7%	7%	19%	20%	13%	15%	5%	1%	61%	16%	13%
0908 De Rompert	2316	3%	7%	6%	7%	17%	18%	14%	16%	9%	4%	24%	11%	7%
0909 De Hambaken	1395	3%	8%	8%	10%	18%	19%	13%	12%	8%	2%	71%	21%	17%
0910 Sprookjesbuurt	1709	4%	11%	10%	8%	20%	19%	11%	10%	6%	1%	95%	29%	24%
0911 Muziek-instrumentenbuurt	1214	4%	11%	11%	10%	18%	19%	13%	9%	4%	0%	74%	31%	25%
0912 Edelstenenbuurt	1174	3%	8%	7%	13%	24%	22%	12%	7%	2%	0%	46%	35%	21%
0913 Orthen	1567	4%	8%	6%	7%	21%	18%	14%	13%	8%	2%	35%	10%	6%
0914 Orthen west	818	8%	8%	4%	8%	36%	18%	10%	6%	2%	1%	44%	14%	8%

Het verhaal van Noord

In het noorden van 's-Hertogenbosch ligt een divers en levendig gebied, bestaande uit de wijken Haren, Donk en Reit (HDR), Hambaken, Orthen, Buitenpepers (HOB) en De Rompert. Elke wijk heeft zijn eigen unieke karakter en dynamiek, die samen een rijk tapijt van culturen, gemeenschappen en verhalen vormen.

Haren, Donk en Reit (HDR)

HDR is een wijk met een veel voorzieningen, waaronder winkels, een basisschool en groene ruimtes. Gemeenschapscentra zoals de Noorderkroon en de BBS dienen als ontmoetingsplaatsen voor bewoners en bieden diverse activiteiten.

Ondanks deze sterke gemeenschapsstructuur kampt de wijk met uitdagingen zoals verborgen armoede en relatief veel huishoudens met een laag inkomen. Er is een tekort aan vrijwilligers, weinig voldoende contacten, weinig gevoel voor medeverantwoordelijkheid voor leefbaarheid in de buurt en beperkte cohesie tussen bewoners. Een opkomend sociaal netwerk heeft behoefte aan extra ondersteuning om deze kwesties aan te pakken.

Hambaken,

Deze wijken kenmerken zich door een multiculturele bevolking en betrokken bewoners. Er is een breed scala aan voorzieningen, zoals scholen en wijkpleinen, en initiatieven zoals Hambaken Doet en Hambaken Connect stimuleren participatie. Toch zijn er structurele problemen, waaronder armoede en laag inkomen, eenzaamheid, psychische problematiek, jeugdcriminaliteit en verslaving. Huishoudens met een bijstandsuitkering zijn bovengemiddeld hoog. De gemeenschap heeft een sterke basis die verder versterkt kan worden door samenwerking en betere zichtbaarheid van ondersteunende diensten.

De Rompert, de Slagen, Orthen, Buitenpepers en omgeving

De Rompert beschikt over een hoog voorzieningenniveau, met het winkelcentrum als centrale ontmoetingsplek. De wijk is relatief stabiel en heeft onlangs de Sociale Benadering Dementie geïntroduceerd. Desondanks zijn er uitdagingen zoals afvalproblematiek en beperkte ondersteuning voor kwetsbare bewoners. In de wijken Buitenpepers, de Herven en in Orthen is de sociale cohesie goed, kan men voor hulp terecht bij bekenden en voelt men zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt.

Gezamenlijk streven deze wijken naar het verbeteren van de fysieke en mentale gezondheid van hun bewoners, het bevorderen van sociale cohesie en het aanpakken van jeugdcriminaliteit en andere sociale problemen. Er is sprake van verborgen armoede, eenzaamheid, afvalproblematiek en een gebrek aan verbinding. Door te investeren in speelplekken, het organiseren van workshops en het opzetten en behouden van buurtinitiatieven werken de gemeenschappen aan een inclusieve en ondersteunende omgeving voor alle bewoners.





Krachten en kansen van Noord

We werken met elkaar vanuit de basisopdracht van de gemeente 's-Hertogenbosch:

We willen dat alle inwoners van 's-Hertogenbosch hun talenten kunnen ontplooiën, gezond kunnen leven en indien nodig op een eenvoudige manier een beroep kunnen doen op hulp en ondersteuning die nabij en vrij toegankelijk is zonder beschikking. De basisondersteuning draagt bij aan de versterking van de sociale structuur door inwoners en informele organisaties te ondersteunen bij het organiseren van activiteiten en onderlinge hulp. Daarnaast organiseert de basisondersteuning zelf laagdrempelige activiteiten en hulp in buurten en wijken, in buurtcentra en op scholen, zodat inwoners hun talenten kunnen ontwikkelen en zoveel mogelijk naar vermogen mee kunnen doen aan de samenleving. Hiermee ondersteunt de basisondersteuning de beweging van individuele hulp naar collectieve ondersteuning.

- Hierin worden 5 thema's genoemd:
1. Talent ontplooiën
 2. Gezond leven
 3. Hulp, nabij en eenvoudig
 4. Versterken sociale structuur
 5. Van individueel naar collectief

Op basis van deze thema's hebben we in twee sessies de sterke en minder sterke punten van het gebied opgehaald. Of wel de krachten en de kansen:



Kracht



Kans

3

	Kracht	Kans
Talent ontplooiën	Bewoners profiteren van de aanwezigheid van inspirerende rolmodellen die bijdragen aan talentontwikkeling op verschillende gebieden. Onderwijs binnen de eigen wijk versterkt de verbinding tussen bewoners en creëert een gevoel van saamhorigheid.	Er is behoefte aan meer preventie rondom jeugdcriminaliteit.
Gezond leven	De focus op gezond leven is zichtbaar in de keurmerken "Gezonde School" op alle scholen en in de ruime beschikbaarheid van sportfaciliteiten, met name voor de jeugd.	Positieve aandacht voor afvalproblematiek is nodig voor een schone leefomgeving. Woningbouwcorporaties besteden onvoldoende aandacht aan een veilige en gezonde leefomgeving; renovatie en nieuwbouw zijn nodig in gebieden zoals Hambaken en Slagen.
Hulp, eenvoudig en nabij	Maatschappelijke opvang wordt effectief ondersteund door een nauwe samenwerking met organisaties zoals MEE. Zorgvoorzieningen zijn gedecentraliseerd, waardoor hulp laagdrempelig en nabij is.	De zichtbaarheid van het gebiedsteam in wijken zoals Hambaken en HDR moet worden verbeterd. De zorg voor bewoners moet nog laagdrempeliger worden gemaakt. Beter aansluiting bij de LVB-doelgroep binnen bestaande voorzieningen. Meer kennisdeling met collega's en partners over omgaan met beperkingen, zoals autisme. Verenigingen kunnen beter geïnformeerd worden over de deelname van mensen met beperkingen. Voorzieningen moeten beter bereikbaar worden gemaakt voor mensen met beperkingen.
Versterken sociale structuur	De wijk biedt mooie faciliteiten waar inwoners gebruik van kunnen maken. De toegankelijkheid kan beter.	Hoewel er in Noord veel aanbod is dat bijdraagt aan de sociale structuur, ontbreekt er een duidelijk overzicht van de betrokken medewerkers, bewoners en zorgaanbieders in de wijk. Er is behoefte aan meer ontmoetingsplekken waar bewoners en samenwerkingspartners elkaar kunnen treffen, wat kan bijdragen aan een gevoel van gemeenschap en betrokkenheid. Een ander aandachtspunt is de ondersteuning van mensen zonder netwerk. Deze groep krijgt momenteel onvoldoende aandacht, waardoor kansen blijven liggen om eenzaamheid aan te pakken en sociale cohesie te versterken. Het faciliteren van nabijheid en verbinding binnen de wijk is een kans die verder benut kan worden, bijvoorbeeld door het inrichten van buurtkamers of het creëren van laagdrempelige ontmoetingsplekken in nieuwbouwprojecten.
Van individueel naar collectief	Individuele hulpvragen blijven in beeld, terwijl groepsgerichte ondersteuning, zoals trainingen voor kinderen en volwassenen, voor een collectieve aanpak van problemen zorgt.	Er is een gebrek aan initiatieven voor mensen met een beperking, zoals sportgroepen.

Impact/effort matrix

Om met elkaar te kunnen bepalen waar we gaan beginnen, waar we de focus op leggen, hebben we de impact/effort matrix ingevuld. Op deze manier zie je waar we het beste kunnen beginnen, namelijk met datgene dat weinig moeite kost, maar een hoge impact heeft.

Weinig moeite

Veel moeite

		Hoge impact	
Weinig moeite		<p>We houden aandacht voor de gezonde scholen: Gezonde scholen dragen bij aan een positieve ontwikkeling van kinderen en leggen de basis voor een gezondere generatie.</p> <p>We gaan de samenwerking opzoeken met sportclubs (trainers): Sportclubs vormen een natuurlijke ontmoetingsplek en kunnen met hun bereik en expertise een belangrijke rol spelen in de sociale ontwikkeling van jongeren en het bevorderen van gezondheid.</p> <p>Alle netwerkpartners blijven scholen in de wijk positief promoten: Door samen een positief beeld te creëren, versterken we het vertrouwen in het lokale onderwijs en stimuleren we ouders om actief te kiezen voor scholen in de buurt.</p> <p>We gaan laagdrempelig en meer dichtbij gratis koffie/thee aanbieden: Een eenvoudige uitnodiging als een gratis kopje koffie/thee verlaagt de drempel om in gesprek te gaan, biedt ruimte voor ontmoeting en helpt eenzaamheid tegen te gaan.</p> <p>We creëren een pantoffelbuurt als ontmoetingsplek, met oog voor eenzaamheid, sociale controle en betrokkenheid: Hierdoor voelen inwoners zich veiliger en meer verbonden.</p> <p>We gaan werken aan een betere zichtbaarheid van het team in de wijk om zorg laagdrempeliger te maken: Door als team zichtbaar en bereikbaar te zijn, wordt de stap kleiner om hulp te zoeken en voelen bewoners zich gesteund.</p>	<p>We brengen in kaart: Een overzicht van alle spelers in de wijk maakt samenwerking en doorverwijzing eenvoudiger, wat bijdraagt aan effectievere en efficiëntere hulpverlening.</p> <p>We verbeteren de fysieke bereikbaarheid in de wijk, bijvoorbeeld voor mensen met een scootmobiel. Door barrières voor mobiliteit weg te nemen, zorgen we dat iedereen volwaardig kan deelnemen aan het sociale leven in de wijk.</p> <p>We zoeken contact met andere initiatieven, zoals Bossche Veerkracht, voor preventie en voorlichting op het gebied van jeugdcriminaliteit en overlast. Samenwerken met bestaande initiatieven versterkt onze impact en zorgt voor een gecoördineerde aanpak van sociale uitdagingen in de wijk.</p> <p>We zorgen voor een balans tussen individuele en collectieve behoeften: Door gerichte ondersteuning te bieden, zorgen we dat bewoners zich gehoord en geholpen voelen, zonder de gemeenschappelijke belangen uit het oog te verliezen.</p> <p>We gaan werken aan een betere samenwerking met de woningbouwcorporaties om de leefbaarheid te vergroten: Woningbouwcorporaties zijn cruciale partners bij het verbeteren van woonomstandigheden, wat direct invloed heeft op de algehele leefbaarheid in de wijk.</p> <p>We investeren in kennisuitwisseling over thema's zoals LVB/ASS/mensen met een beperking: Meer begrip en kennis over deze doelgroepen zorgt voor betere ondersteuning en inclusie in de wijk.</p>
	Geen		<p>We gaan de afvalproblematiek in kaart brengen en samenwerken met gemeente en bewoners: Een schone wijk draagt bij aan een prettige leefomgeving en geeft bewoners een gevoel van trots en verantwoordelijkheid voor hun buurt.</p>
		Lage impact	

Focus 2025 - een analyse

Uit een analyse van de kwantitatieve gegevens en de kwalitatieve input op basis van belevingen en ervaringen in de wijken, komen een aantal punten die in 2025 aandacht behoeven:

Sociale cohesie versterken en verbinding creëren. Zet in op laagdrempelige ontmoetingen en investeer in verbinding tussen diverse bewonersgroepen, vooral in Hambaken en HDR.

- **Kwantitatief:** Sociale cohesie is gemiddeld in Noord (5,4-6,8), met de laagste score in Hambaken (5,4). Vooral in HDR en de Hambaken voelen de bewoners zich beneden gemiddeld medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt (70 uit de 100 punten).
- **Kwalitatief:** De beleving wijst op uitdagingen zoals eenzaamheid en beperkte cohesie tussen groepen, vooral in HDR en Hambaken. Een gebrek aan ontmoetingsplekken belemmert sociale interactie.

Gezond leven stimuleren. Vergroot bewustzijn rond gezondheid en pak uitdagingen zoals afvalproblematiek en mentale gezondheid aan.

- **Kwantitatief:** Gezond leven scoort redelijk goed (7,3-7,6), maar dat is ten opzichte van de rest van 's-Hertogenbosch laag. Bij eenzaamheid of alleen voelen liggen de scores hoger dan in de rest van de gemeente (24-30,7 uit de 100 punten) met de hoogste score in HDR en Hambaken.
- **Kwalitatief:** Afvalproblematiek, verborgen armoede en mentale uitdagingen worden genoemd als belangrijke aandachtspunten. Er is meer aandacht nodig voor schone en gezonde leefomgevingen, vooral in gebieden zoals Hambaken en Slagen.

Zichtbaarheid en toegankelijkheid van hulp verbeteren. Maak Gebiedsteams en ondersteunende diensten beter zichtbaar en laagdrempeliger.

- **Kwantitatief:** Slechts 69-74% van de bewoners voelt dat ze eenvoudig hulp bij bekenden kunnen vinden. Zij zijn voor hulp afhankelijk van instanties. Het aantal huishoudens in de bijstand is significant hoger in Hambaken (14%) en HDR (10%).

- **Kwalitatief:** Inwoners geven aan dat de zichtbaarheid en toegankelijkheid van hulpverlening onvoldoende zijn, vooral voor kwetsbare groepen zoals mensen met een beperking. Betere samenwerking en kennisdeling zijn nodig.

Investeren in preventie en jeugd. Voorkom jeugdcriminaliteit en ondersteun jongeren via collectieve en individuele trajecten.

- **Kwantitatief:** Jongeren maken een groot deel van de bevolking uit (gemiddeld 15-17%).
- **Kwalitatief:** Betrokkenheid van jongeren is laag. Preventieve initiatieven voor jeugdcriminaliteit en verslaving zijn dringend nodig, vooral in HDR en Hambaken. Samenwerking met sportverenigingen en scholen biedt kansen om jongeren te bereiken.

Collectieve initiatieven versterken. Stimuleer gemeenschappelijke activiteiten om sociale problemen collectief aan te pakken.

- **Kwantitatief:** Vrijwilligerswerk is laag in Hambaken (26%) en HDR (34%) vergeleken met Buitenpepers (38%) en Orthen (41%).
- **Kwalitatief:** Er is een gebrek aan initiatieven gericht op het verbinden van bewoners, vooral in multiculturele wijken zoals Hambaken. Er wordt gepleit voor meer gezamenlijke activiteiten zoals sportgroepen en buurtkamers.

Tenslotte

Dit plan is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld, ondanks dat het onder tijdsdruk is gemaakt. In de volgende stappen in het proces is nog voldoende mogelijkheid om ieders mening te horen en te verwerken in de uitvoeringsplannen.

Proces gebieds- en uitvoeringsplannen

November 2024:

- Medewerkersbijeenkomst: ophalen huidige situatie van de wijken als input voor het verhaal van het gebied
- Ontwerpsessie gebiedsplan: krachten, kansen en focus van een gebied als input voor de gebiedsplannen

December 2024:

- Conceptversie naar deelnemers en lectoraat Fontys ter controle
- 19 december: plan is klaar

Eerste kwartaal 2025

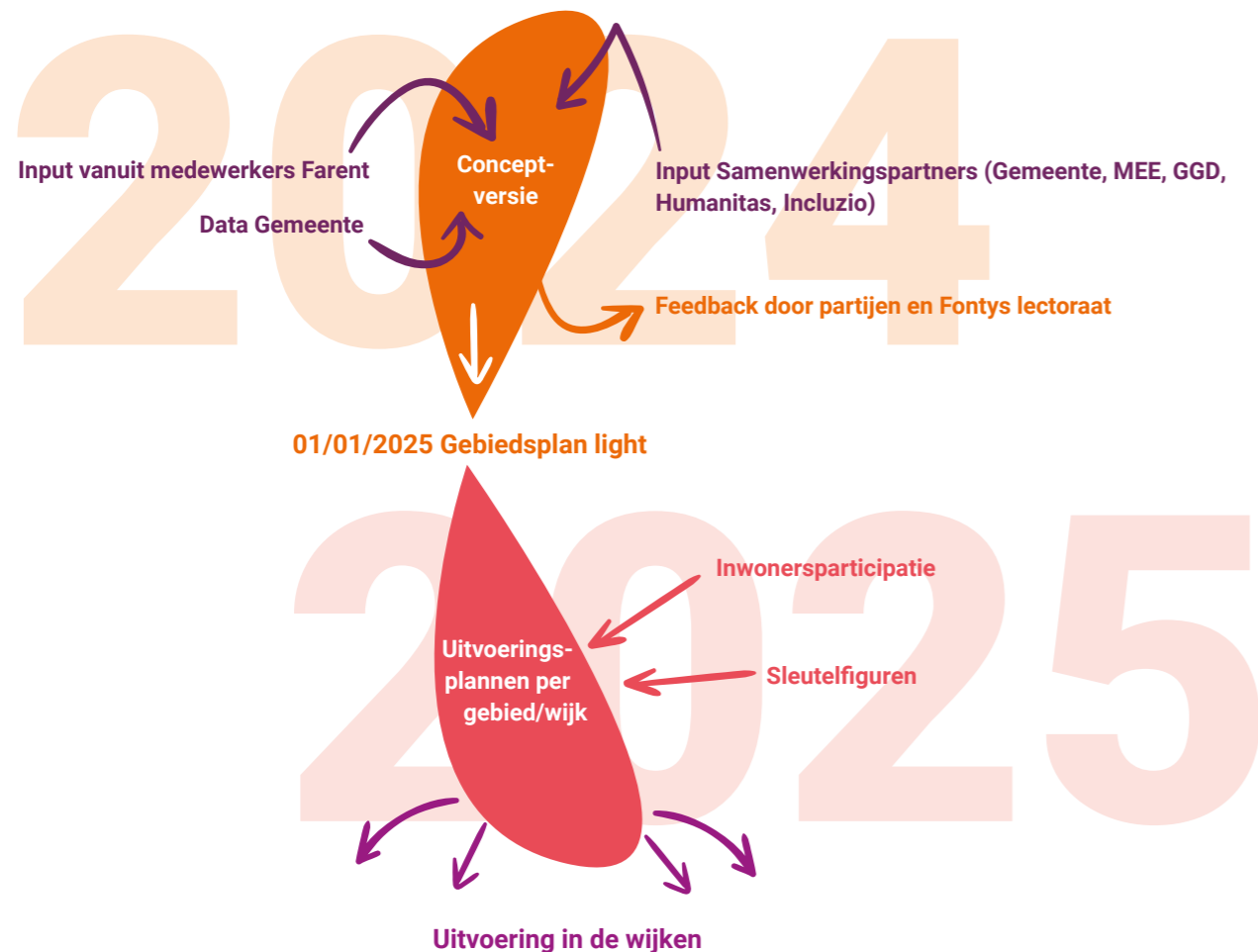
- Uitvoeringsplannen maken
- Gebiedsplan kan op kleine onderdelen aangescherpt worden en wordt dan vastgesteld voor heel 2025
- Uitvoeringsplannen worden elk kwartaal geëvalueerd en bijgesteld volgens de PDCA-cyclus

Q3 2025

- Start verzamelen data voor gebiedsplannen 2026

Q4 2025

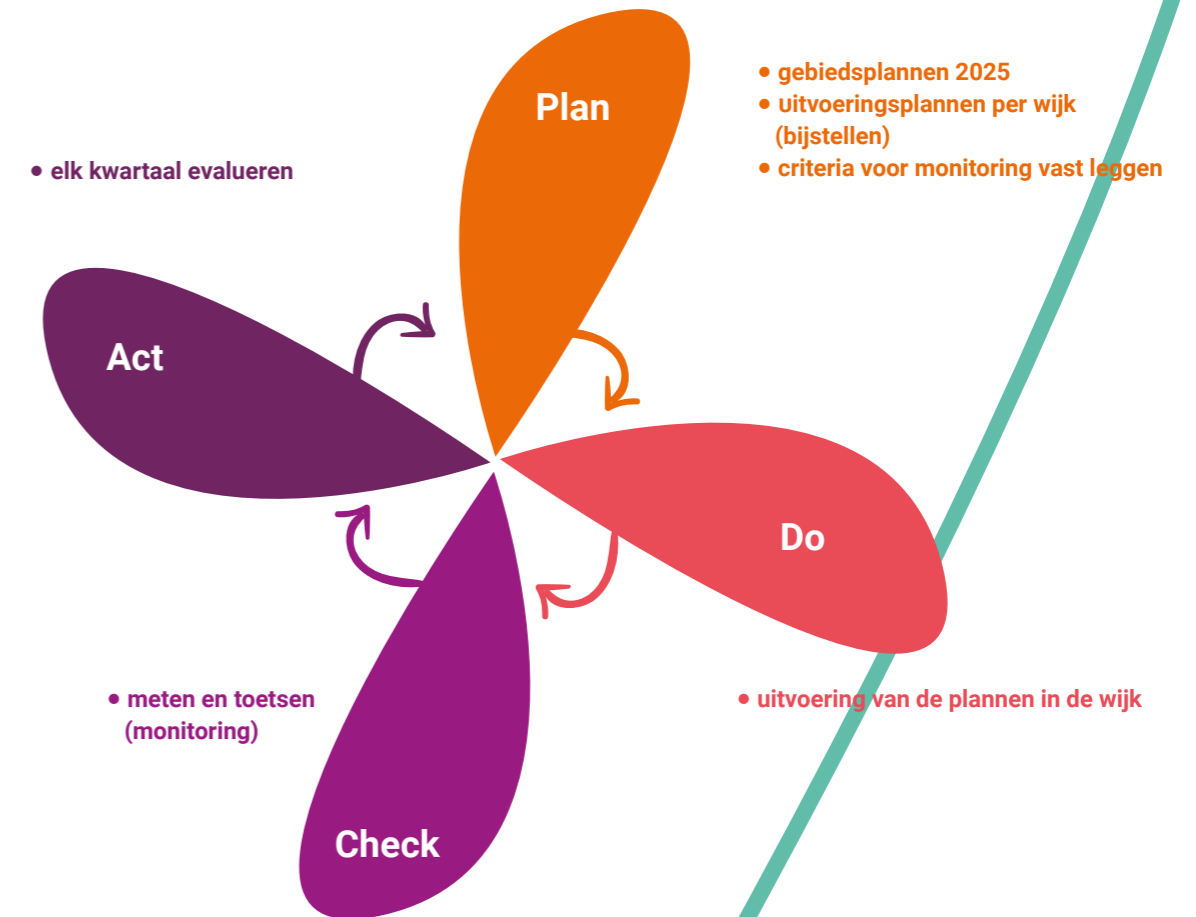
- Vormgeven gebiedsplannen 2026



Uitvoeringsplannen

Naast dit gebiedsplan, dat een globaal beeld van het gebied geeft en de focuspunten waar we in 2025 gezamenlijk aan gaan werken, zal de nadruk in de uitvoering op de uitvoeringsplannen komen te liggen. In dit plan wordt samen met inwoners en belangrijke partners de vraag beantwoord hoe het gebiedsplan in de wijken ten uitvoering komt. Dit vraagt om een nauwkeuring proces, waarbij iedereen gehoord wordt en duidelijke afspraken gemaakt worden.

Het gebiedsplan is voor 2025 vastgesteld. Het uitvoeringsplan wordt elk kwartaal geëvalueerd en bijgesteld.



Advies inhoud uitvoeringsplannen

Bekijk de kwantitatieve data en vergelijk deze met de kwalitatieve verhalen, ervaringen en belevingen: wat valt op, waar zitten de overeenkomsten en verschillen en welke leefgebieden verdienen aandacht?

Beschrijf dit in een uitvoeringsplan met de elementen:

- Urgentie: Waarom is het belangrijk dat dit aangepakt, uitgevoerd, veranderd wordt?
- Bereik: Wie bereik je met de plannen, wie profiteert van de aanpak, hoe ga je dit monitoren?
- Haalbaarheid: Hoe zorg je ervoor dat de plannen ook realistisch zijn en uitgevoerd kunnen worden?



088 - 023 75 00
www.farent.nl